

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lacrimæ Orbis Universi, Post Primam Protoparentum
nostrorum E Paradiso Exulum culpam, exortæ, In
Universim Genus Humanum, traduce reatu propagatæ,
Ruptis animorum abyssis, Laxatis cordium fontibus, ...**

Schmucker, Mathias

Glacii, Anno 1689

S. Petrus Chrysologus in cap: 15. Luc: serm: 1. & 2. de Filio Prodigio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38152

FILIUS PRODIGI- GUS POENITENS,

Imago Juventutis, in adolescentia lascivientis, delinquentis, resipiscen-
tis, & poenitentis.

*Petrus Chrysologus in cap: 15. Luc: serm:
1. & 2. de Filio Prodigio.*

Homo quidam habebat duos filios, & dixit a-
dolescentior ex illis Patri: Pater da mihi por-
tionem substantiæ, quæ me contingit. Et di-
xit, inquit, ille substantiam. Quantum pius Pater,
pater hares impatiens: petente uno ambobus totam
substantiam mox divisit, ut scirent filii, quod ante tene-
bat pater, non fuisse avaritiæ, sed amoris: providentia
non invidentia, non dedisse. Beati filii, quorum tota
in patris charitate substantia. Beati quibus manet
in obsequio patris, in Patris cultura possessio. Con-
trarius omnibus adolescentior filius peregrè profectus est.
Adolescentior iste planè, non ætate, sed censu: qui
negavit bona patris, & abiit longè plus mente, quàm
ut dato, non accepto, pretio miseræ se venderet
virtuti. Dissipavit, inquit, substantiam suam. Quæ
proposita fuerant patre moderante, prodigente filio
perantur; ut vel tandem sapiat, patrem custodem,
incubatorem fuisse substantiæ. Vivendo luxuriosè.
FATALIS EST ISTA VITA, quia moritur virtutibus, quæ vi-
tius

tiis vivit; sepelitur famæ, perit gloriæ, qui maneat
 pitudini, crescit infamiæ. *Et postquam consumpsit*
omnia, facta est fames valida in regione illa. Luxu-
 ventri, gulæ, fames tortor apponitur; ut ibi ultra
 na sæviat, ubi pœnalis reatus exarserat. *Facta est*
fames valida. Ad talem finem semper voracitas tenet
 ad talem pervenit terminum fugienda voluptatis efflu-
Et ipse cepit egere. Filium data facit egere substantiam
 quæ divitem negata servabat; ut penes se deficeret
 bendo, qui penes patrem abundaverat non habendo.
Et adhæsit uni civium regionis illius, & misit illum
villam suam, ut pasceret porcos. Sic invenit, qui se
 gat Patri, qui se committit extraneo, ut sentiat in
 verum judicem, qui fugit indulgentissimum pro
 rem, Affectionis desertor, pietatis refuga deputat
 porcis, porcis addicitur, porcorum traditus servatur
 porcorum pascua lutulenta percurrit, inquieti gregi
 teritur & maculatur excursu, ut sentiat quàm miserum
 sit, amarum quàm sit, quietis paternæ beatitudinem per-
 didisse. *Et cupiebat implere ventrem suum de filijs,*
quas porci manducabant, & nemo illi dabat. Quam
 crudele ministerium, quia neque convivit porcis, qui
 vivit porcis. Miser, qui porcorum deficit & esurit
 faginam. Miser qui squalentis cibi cupit, nec inpetrat
 qualitatem. *In se reversus dixit: quanti mercator*
patris mei abundant panibus, ego autem hic famis careo.
 Fames revocat, quem saturitas exularat; fames illi pa-
 trem dedit sapere, cui copia tulerat sentire genitorem.
 Oneratus venter ad vitia cor deponit, premit mentem
 nè supernam valeat sentire pietatem. *In se reversus*

in se antè redit, ut rediret ad Patrem, qui à se antè recesserat, cùm recessit à patre. A se migrat, & ab homine totus transit in bestiam, paternæ pietatis immemor, gratiæ genitoris oblitus. *Surgam, & ibo ad patrem meum.* Dicebat qui dixit, surgam; intellexit lapsum, sensit ruinam, jacere se turpis luxuriæ respexit in lubrico, & ideò exclamat, *Surgam, & ibo ad patrem meum.* Qua spe? qua fiducia? qua confidentia? qua spe? illa qua pater dicit, Ego perdidisti, quod erat filii; ille quod patris est, non amisit: *Dicam illi, Pater peccavi in cælum, & coram te.* Cui peccatur in cælo, non terrenus pater est, sed & caelestis; ideò adjecit: *coram te.* Cui in cælo & in terra ante oculos sunt omnia, quæ geruntur. *Fam non sum dignus vocari filius tuus.* Non dicit, non sum dignus esse filius tuus, sed non sum dignus vocari filius tuus; quia vocari ad gratiam pertinet, esse ad naturam. *Ecce sicut unum de mercenariis tuis.* Ecce potestatis lux filius quo devenit? voluptas luxuriæ, adolescentiæ libertas, ecce filium quo promovit?

1.

2.

<p>quem vel pater genuit, Vel mater tulit gnatum, Utrumque puduit, In lucem esse natum, Ego sum ille perditus Partus, & crux parentum, Cui parem est intuitus Nec sol, nec firmamentum.</p>	<p>Ego stirpis infamia, Fæx consanguinitatis, Ego turpis paramia Meæ Posteritatis, Tam clari noxa sanguinis Originisque labes. Tam pulcri spina germinis Posteritatis tabes.</p>
---	--

L s

3. Hcu

3.
 Heu pudet! ego *FILIUS*
 Sum *PRODIGUS* meorum,
 Spei, & frugis nullius,
 Sed probrum genitorum,
 Quem credunt esse *perditum*,
 Et talem mœsti dolent,
 Quem totum malis deditum
 Se genuisse nollent.

4.
 Audite Terræ filii
 Fortunæ blandioris,
 Mei causam exilii,
 Mœroris & doloris!
 Audite! mecum sapite,
 Quicumque deliratis,
 Mœæque sanos capite
 Fructus fatuitatis.

5.
 Res venit ad triarios,
 Et ad Syrtexes lunæ!
 Per casus actus varios
 Ludibria Fortunæ,
 Ad hunc me *Portum* appulit
Mala tempestas *Spei*,
 Naufragioque abstulit
 Thesauri merces mei.

6.
 O si Patris ærarium
 Consultius tractâssem,
 Divè que Patrimonium
 Non sic dilapidâssem,

Nec ità juvenilibus
 Infanivissem annis,
 Nunc falsis & scurrilibus
 Non sibilarer fannis,

7.
 Primas Fortunæ gratias
 Tractavi impudenter,
 Favores & blanditias
 Tuli irreverenter,
 Fortunam ipse ferream
 Mihimet fabricavi,
 Argenteam vel auream
 Cùm possem, non formari

8.
 Eccur à Patre abii?
 Cur effrons valedixi?
 Cur regiones adii
 Longinquas, in quæsvixi
 Ut avis extra caveam,
 Equus absque capistro,
 Qui corruens in foveam,
 Nullo reclus Magistro?

9.
 Decoctor patrimonii
 Apitius paterni,
 Depeculator serinii
 Et ganeo Materni,
 Gulo, de grege Porcio
 Manducus Epicurus,
 De Phæbadum consortio
 Elpenor periturus.

10.

Hauti falerni Promachus,
Xenocrates culinæ,
Gala totus & stomachus,
Et deditus faginæ,
Tringius potantium
Nepos Caligularum,
Elauros devorantium,
Quadrantal Myrtalarum.

Et ambiens obsonia
Exasperatum fodit,
Suillus grex furfuribus
Ad satiem se farcit,
Plenisque passus linteribus
Nulli faginæ parcat.

11.

Quo vitæ me licentia
Trahit, obsecundabam;
Quod suavit impudentia, fin-
solentia.
Huic lubens aures dabam,
Trahebant vestem carneam
Amicæ vanitates, (a)
Mentem flectebant ceream
Dolosæ voluptates.

14.
Solut infelix fameo,
Et conqueror annonam,
Et gregibus invideo
Setigeris fortunati,
Qui farciunt se glandibus,
Et ingerunt frumenta,
Totisque turgent ventribus
De farrea polenta.

15.

Audite! (rursus alloquer
Vos pulli vanitatis!)
Audite! (nam sic urgeor
Causis calamitatis)
Audite meas semitas
Quas malè ambulabam,
Quibus ad vitæ incitas,
Mortemque properabam.

12.

Quo dura me calamitas
Infamiter coegit?
Suprema quò necessitas
Mendicum me adegit?
Quin imò: quò fatuitas,
Et amor libertatis,
Stulta juvenilitas,
Et error levitatis?

16.
Suprema quæ consilia
Necessitas suggestit,
Mea inter exilia
Quæ hactenus suppressit.
Superstes verecundia
Me cogit evulgare,

13.

Ures Erisichtonia
Latrantem ventrem rodit.

Et

Et scelerum stipendia
Meorum enarrare.

17.

Infans ætas secesserat
Nutrices averfata,
Sensimque major creverat
Scientiis lactata,
Jam firma manus gladios,
Et lanceas tractare,
Artes, lufusque varios
Didicerat versare.

18.

Ephobos jam excefferam,
Et juvenis vocari,
Meique potes poteram
Et capax æstimari.
Ut meam Hæres peterem
A Patre portionem,
Et fingularem caperem
Rerum divisionem.

19.

Ergo mihi met sapere
Visus, jam fat adultus,
Præsumpsi mox exigere
Audax, & inconsultus.
Ut hanc, quæ me concerne-
ret,
Partem hæreditatis
Pater divisam traderet
Menturam æquitatis.

20.

Hic meæ Pater plangere
Exitium ætatis,
Totoque gemens pectore,
Furorem cæcitatæ,
Multamque meo vulnere
Suadere medicinam,
Præcipitque funeri
Prædicere ruinam.

21.

Sed cruda me temeritas
Effrontem efferavit,
Et nobilis hæreditas
Infrænem dementavit,
Ut nec madentem fletibus
Audirem deprecantem,
Nec meliora questibus
Admitterem suadentem.

22.

Cautes cordis Marpesia
Firmaverat audacem,
Nulla Patris consilia
Flexere pertinacem,
Nulla Domus calamitas,
Nec preces vicinorum,
Nec Genitorum orbitas,
Nec fratris, nec sororum.

23.

Sed jacta fuit alea
Et tali voluntatis:

Fortunæ ducta linea,
Punctumque libertatis;
Immobilis propositum
In mente obstinavi,
Et quem decrevi abitum
Conclusum obfirmavi.

24.

Quid agat Pater? cogitur
Invitus assentiri:
Urgetur aurum poscitur:
Jubetur æs partiri;
Ergo ex æsse dividit
Cum fratre portionem,
Et insolentem expedit
In novam Regionem.

25.

Sic expeditus, alio
Sub sole, viso Terras:
Tantæque dives spolio
Numatas pando peras,
Et liberali prandia,
Et ære, solvo cœnas,
Circædos, & tripudia
Locos, ludos, & scenas.

26.

Confestim fida pectora
Amici & sodales,
Mea stipabant latera
Prompti & vectigales,
In omnia officia
Vota, mandata, nutus,
Obsequia, servitia,
Eventus, & obrutus,

27.

Illi stupere pretia,
Et hospitis splendorem,
Et Tyria tapetia,
Et purpuræ nitorem,
Auro rigentes chlamydes
Gemmis vermiculatas,
Superbas periscelides
Argento incrustatas.

28.

Mirari torques pondere
Artèque insolentes,
In aures multo decore
Per tempora pendentis,
Armillas & monilia,
Botrytes grandes mole,
Prædas maris, corallia
Indo excocta sole.

29.

Fulgere manus annulis
Superbas & Beryllis,
Topaziis, Carbunculis,
Et Erythræ lapillis,
Pyropis fulgurantibus,
Chrysolithi favillis,
Smaragdis, Adamantibus,
Lychnitis & scintillis.

30.

Et ardearum plumulas,
Et pennas struthionum,
Et in cothurnis lunulas,
Et nodos unioarum,

Aulæa

Aulæa tot & Stragula
 Exculta Phrygum arte,
 Auro calata pocula,
 Lydoque fusa Marte.

31.

Hæc famam mei nominis
 Et pretium fecere,
 Et magni cultum sanguinis
 Vicinis persuasere:
 Dolorum hinc artifices
 Confestim advolare,
 Ipsique se municipales
 In servos mancipare.

32.

Hic parasiti laudibus
 Me fascinare docti,
 Et Pantomimi fraudibus
 Exculti & excocti,
 Assentatores pascere
 Verborum apparatu,
 Et callido imponere
 Palpones famulatu.

33.

Accessit & fax insolens
 Gnathones, moriones,
 Et Iuventutis pestilens
 Lenones, Ganeones,
 Experti fucum oculis
 Allinere casuris,
 Et paroxysmum oculis
 Febrilem morituris.

34.

Sic albæ mentis hominem
 Me vafri dementare,
 Et sensim in voraginem,
 Malorum deturbare;
 Sic meas aures ungere
 Sirenes blandimentis,
 Et sacculos emungere
 Technarum palpamentis.

35.

Nam quo. me - cumque ven-
 terem
 Adesse laterones:
 Quidquid numatus peterem
 Adferre Balatrones,
 In meum gens interitum
 Ultrò officiosa,
 Et in suum promeritum
 Turba ingeniola.

36.

Cum his mea consilia
 Agebam gaudiorum,
 Cum his mea Pancratia
 jocosum & ludorum,
 Hi Consi in Republica,
 Quirites & Senatus,
 Oracula Hi Delphica,
 Hi totus consulatus.

37.

Sic ergo Saliaria
 Convivia struantur.

Et lata Saturnalia

Hilariter ducuntur,
Plenis fluunt delitiis
Dies, noctesque totæ,
Mensa natant lautitiis,
Meccebrisque potæ.

38.

Hic Didia, & Fannia
Lex procul exulabat,
Neroniana prandia
Culinæ ars sudabat,
Tibanc tota vivaria
Coacta ambulare,
Et plena aviaria
In focum advolare.

39.

pretiosa pabula
Penus Vitelliana,
Meccebras & fercula
Gaza Luculliana,
Mones census impendere,
Et celsis lascivire,
Et que quadræ vivere,
Sumptuque superbire,

40.

hæc gulæ delitia,
Obesa turba, coci,
Solers negotia
Curare, & res foci,
Miquis Mystillus, Lesbius
Mycnis, & Taratalla,
Cuppo Perdix anxius,
In hac Bacchi procella.

41.

Deorum hic Ambrosia,
Cupediæ Syrorum,
Luxuries Milesia,
Dapes Bœotiorum,
Marci luxus Antonii,
Ingluvies Milonis,
Novellii, Tricongii,
Et epulæ Abronis.

42.

Hic nulla parsimonia,
Nec tenax amor æris,
Sed tota patrimonia
Pansis profusa peris,
In Phasidis altitia
Et lingvas psittacorum,
Lucrina & conchyliis,
Jecinorum Scaurorum.

43.

Ipsamet Prodigalitas
Hic visa est regnare,
Et signatum varietas
Hic famem proritare.
Ipsa tributum aëri,
Terraque imperare,
Suumque pensum æquori
In censum imputare.

44.

Frugum strues bellaria,
Et arte, & naturâ,
Phæacum quæ pomaria
Tulere, vel cultura,

Elysiæ

Ælysiæ Calabriae,
 Nemusque Damascenum,
 Felicis vel Campaniæ
 In meam ibat penum.

45.

Hic festa Patris Liberi
 Ogygia sonabant,
 Læti circum Thyrsiferi
 Pæana accinebant,
 Hic celebrata orgia
 Sub hedera Jachi,
 Hic calicem Quinquatria
 Dirca læta Bacchi.

46.

Totas propè vindemias
 Saturio haurire,
 Campanæ temulentias
 Vitis abligurire,
 Nobilia præstantiæ
 Vina Opimianæ,
 Fale næ excellentiæ
 Et mulsæ Mamertinæ.

47.

Cressæ ova propaginis
 Mellitum fudit rorem,
 Primique cella nominis
 Chium Lenæa florem,
 Hunc totis jam non cymbiis
 Sed cantharis fundebant,
 Non heminis, sed congiis,
 Et cirneis bibebant.

48.

Tempestas dici poterat
 Hic *comessationis,*
 Nam interruptim fluxere
pluerat

Annus potationis,
 Vasa tonabant quercina
 Crateres coruscabant,
 Et temulentos fulmina
 Bacchæa prosternebant.

49.

Jam sangvinem accendens
 Crater Capitolinus,
 Jöpas animaverat
 Chordas, & plectra
 Chelys, testudo, fistula,
 Et barbyta tremebant,
 Et cornua, & crotala,
 Et lyrae personabant.

50.

Alternos pedes facere
 Allexerat Arion,
 Et in choreas ducere
 Induxerat Amphion,
 Orphea modulamina
 Aures quidem mulcebant
 Sed Dionea carmina
 Lenonem molliabant.

51.

O carmina! O cantica,
 Quæis mentes incantant

Oblat

Blandimenta magica,
Quæ corda fascinantur!
Cypriidis præstigiis
Mens casta dementatur,
Sæcra illicitis,
Iuventus vinculatur.

52.

Poratur, luditur,
Satur, & amatur,
Virtus, æs, perditur,
Statis flos falcatur,
Sæcristis offenditur.

Area mens culpatur,
Sæcra lusu perditur,
Sæcra in lucrum datur.

53.

Sæcra sic, & noctibus
Ludebam temulentus,
Sæcra madis & mensibus
Delictis intentus,
Sæcra, referre pudor est
Sæcra non dicenda,
Sæcra ferus dolor est,
Sæcra, execranda.

54.

Sæcra sim patrimonium
Sæcra fumos vanecebat,
Sæcra tamen delirium
Sæcra cæca non videbat,
Sæcra syncopen marlupia
Sæcra cære fatiscientem,

Nec ad postremum scrinia
Redacta jam trientem.

55.

Tandem consumptis oculis,
Fortuna avolare,
Torvisque me Sors oculis
Aversa fulminare,
Majestas evanescere,
Et Gratia perire,
Et Hi, & Hæ, rarefcere
Sodales, & abire.

56.

Sympota tergum vertere,
Et servi disparere,
Nec amplius me noscere,
Nec ut prius parere,
Quin fannis me explodere,
Cachinnis sibilare,
Cicomiasque pinsere,
Et sortem exprobrare.

57.

Quin (renovare displicet
Infandum heu dolorem!
Et sero nimis poenitet
Meum nosci pudorem!)
Procaces in me ruere
Amati & amata,
Et ut Harpyæ furere
Irati & irata.

M

58 Hi

58.
 Hi chlamydem diripere,
 Cristatum hi galerum,
 Illæ crines invadere,
 Et suam nuper herum,
 Ut sannionem ludere
 Cultuque spoliare,
 Et purpurâ exuere,
 Et scurram compellare.

59.
 Sua collo monilia,
 Et humeris catenæ
 Avulsa, & cimelia
 Et Tyriæ crumenæ,
 Quin digitos cum annulis
 Præcussissent cultro,
 Hæ Mænades, ni facilis
 Hos detraxissem ultro.

60.
 Hoc nempe charisterium
 Donorum & amorum!
 Hoc omnium summarium
 Excessuum meorum!
 Hoc quod prius monuerat
 Pater, jam abiturum,
 Ah! ego, quod prædixerat
 Non credidi futurum.

61.
 Nam cum exutus omnibus
 Exesse sum coactus,
 Et simul pulsus laribus
 E foribus extractus,

Et pro tot beneficiis
 Referrem maledicta,
 Expensis & divitiis
 Tot verbera inflicta.

62.
 Innubis tunc serenitas
 Est restituta menti,
 Et impudens temeritas
 Objecta est dementi,
 Et velut inter somnia
 Cæpi evigilare,
 Mea videns naufragia,
 Et egestatis mare,

63.
 Quot votis & suspiriis!
 Quot lacrimis dolebam!
 Exercitus miseris,
 Sortem meam gemebam.
 Ah quoties pœnituit
 Me patrem reliquisse,
 Et impudenter (doluit)
 Hæredem abijisse.

64.
 Infausta O convivium!
 Sed serò, exclamabam!
 O noxia tripudia!
 Quæ perditus amabam!
 Onequam Sodalitia!
 Gulonum & bibonum!
 Infamia consortia
 Lenarum & Lenonum!

65.

magiæ præstigiæ
 Et strygon & ienarum,
 cantatrices noxiæ
 Meorum crumenarum,
 Curas vos me poculis
 In bestiam mutastis,
 Meaque phthysim loculis,
 Et heclicam afflastis.

66.

Phyllides ! O Laides ?
 Anticira ! Philenæ !
 O Callæ ! O Thaides !
 O Phyræ ! O lænæ !
 Quomodo dixistis Hermiæ ?
 Quo Lesbicæ Catulli ?
 Andrææ ? Floræ ? Lamiaæ ?
 Tarentiæque Tulli ?

67.

ardium Sirenulæ !
 Scyllæ juventutis !
 Equam Stygis famulæ !
 tinea virutis !
 tyæ innocentæ !
 fides integritatis !
 Sybdes Continentiæ !
 tate Honestatis !

68.

tes naufragantium
 borum Syrtis morum !
 lle pereuntium
 tæ animorum !

O nunquam vestros oculos
 Nec contemplatus ora,
 In hos allisa scopulos
 Mea non foret prora.

69.

Sic naufragus in mediis
 Iactor malorum undis,
 Et crucior inediis,
 Rebusque non secundis ;
 Disparuere socii
 Et sociæ mensarum,
 Mecum nihil negotii
 Ferentes, nec curarum,

70.

Procul esse Amphiones
 Tunc millies avebam,
 Nunquam nôsse Ariones,
 Nec musicos optabam !
 Ad usque Thulen ultimam
 Omnes îsse choreas
 Et cum his luem pessimam
 Idalias Medæas !

71.

O improba temeritas
 Tot insolentiarum !
 O stulta prodigalitas
 Tantarum expensarum ?
 Quibus filus tam impudens
 In pium Patrem fui,
 Meamque sero sapiens
 Protervitatem lui.

M a

72, Ad

72.
 Ad me non posse credidi
 Volentem Egestatem
 Venire, sed cum incidi
 In hanc mendicitatem,
 Tunc potuisse Peniam *
 Me leni involare,
 Ut cogerer hanc nāniam
 Cantare, vel plorare.

73.
 Hæc pœna iusta Prodigio
 Patrem deseruisse!
 Nunc mica panis indigo,
 Nec hanc obtinuisse.
 Nunc pallida jejunia
 Lautitias mensarum
 Compensant, & impendia
 Tot temulentiarum.

74.
 Calamitatum acies
 Me plectit & exercet,
 Fames & lenta macies
 Indocilem coërcet,
 Impransus dies transigo
 Noctesque incœnatus,
 Nec est qui crustam indigo,
 Expendat imploratus.

75.
 Suprema in inedia
 Quid consili capeſcam?
 Ut ad notorum ostia
 Rogem mendicus escam?

Ut hi, qui meis loculis
 Sunt lautè epulati,
 Semelus panis frustulis
 Insultent invocati?

76.
 Sed ipsa hic erubuit
 Mendicitas rogare;
 Et in annonam puduit
 Cauponam implorare.
 Forèſque tot flagitius
 Infames salutare,
 Et meis tot miseris
 Cachinnos cumulare.

77.
 Visum ignotos petere
 Conſultius penates,
 Et peregrinos querere
 Heros vel Mœcœnates,
 Aut ſi & apud Exteros
 Neceſſum eſt famere,
 Præſtabit inter barbaros
 Inglorium egere.

78.
 Ergo inviſam omnibus
 Ignaris Urbem liq̄uor,
 Novis que regionibus
 Novus holpes propinquor
 O qualis illa regio!
 Solum triſte, immitè,
 Mœæ futura ſtatio
 Exiliũ me vite?

* Dei paupertatis.

79.

Colles hiabant horridæ
 Petris, saxisque cinctæ,
 Pomis, rubisque confitæ
 Et lenticeis vinctæ,
 Propter rivos de montibus
 Caducis Alni stabant,
 Sed montes foeti quercubus
 Convalles inuibrabant.

80.

Quocumque verti lumina
 Vasta itabat Eremus,
 Propter petrarum culmina
 Umbrosam Cornis nemus,
 Quæque colles Ilice
 Hanc Ithacam cingebant,
 Quæque multo Silice
 Conspersos asperabant.

81.

Quæ loci austeritas
 Excullerat horrorem,
 Quæ mea infelicitas
 Excullerat timorem,
 Quæ ventris murmura
 Compescere famentis,
 Quæ quam terræ nemora
 Videre blandientis.

82.

Quæ preces extorserat,
 Quæ docuit rogare,
 Quæ quid pudor incusserat
 Hoc, illa, infirmare,

Panem (ah charò constitit
 Hæc offula rogantem,
 Vox hæsit, lingua substitit
 Et lusit supplicantem)

83.

Panem (quamvis inedia
 Impresserit pallorem,
 Sed ipsa verecundia
 Induxerat ruborem)

Panem (vocavi Dominam)
 A villica rogavi,
 Et Cererem, heu modicam!
 Et nigram impetravi!

84.

Quàm rusticum hoc pran-
 dium

Obstupuit palatum!
 Hoc primum antecœnium
 Tam durè comparatum,
 Præfagiebat reliquas,
 Quas nondum dapes sci-
 rem,
 Et quas porcorum siliquas,
 Jejunos esurirem.

85.

Sed atri panis nauseam
 Carboni concolorem,
 Famesfecit ambrosiam
 Et indidit saporem,
 Ut crederem lautitias
 Me Palatinas esse,

M 3

Et

Et fontem, Ceu delicias
Bacchaas glutuisse.

86.

Condire fames potuit
Omnem suprema cibum,
Mutare duras docuit
Indulcem glandes libum,
Ipsa cozus frugalitas
Et venter eluritor,
Ipsa focus necessitas,
Penus & dispensator.

87.

Jam doctus corna mandere,
Et rubos explorare,
Jam corylos excutere
Et nuces vestigare,
Silvestres Pyros scandere,
Et Malos expilare,
Acerba pruna legere,
Et stomacho litare.

88

Sic destitutus omnibus
Exul, miser, afflictus,
Philemonis mapalibus
Propinquo derelictus,
Et ruri hospes hospitem
Ignotus peregrinum
Saluto, & in velitem
Me vendo pecorinum,

89.

Sed mollē me cūm cerneret,
Nec viribus valere,

Secum tacens quid ageret
Hoc famulo, movere,
Nam tergum fei re ponder
Elumbe non valebat,
Nec Equisonis onera
Exhausta vis sinebat,

90.

Solum aratro vertere,
Aut sarculum torquere,
Hortum ligone fodere,
Aut agrum exercere,
Nec quercus silvis cadere,
Nec fraxinos valebam,
Nec grandes Ornos findere
Inhabilis sciebam,

91.

Unum ergo supererat,
Pedum mihi & perna,
In hoc, mecum convenerat
Herus, & Baucis hera,
Ut in campos concederem
Suo praefectus gregi,
Et porcos ruri pascere
Quod munus & elegi.

92.

Tam nobilem haec regio
Subulcum non habebat,
Nec ulla *SUUM* legio
Quam talis Rex pascebat,
Nam nepos *MARCI* possidebat
Hic poteram videri,
Et *COROCOTTAE GRUNN*
De sangvine ceneri.

93. Sed

93.

coltus fuit rusticus
Et endromis ruralis,
In veste sordidus,
Et cento pluvialis,
Tantum tegebat simium
Sub penula latentem,
Singeri eximium
Exercitūs regentem.

94.

ibam Curius
Nivicola capillis,
Curens & errans invius
Gregem cogens flagellis,
Nulla vagus otia
Currans per arva sivit,
Negotia
Anhelico faceflivit.

95.

pedes vepribus,
Plantasque vulneratas,
Etque tuli sentibus
Infixis fauciatas,
Quot vestigia
Inpressa sunt arenæ,
Tot prefluvia
Vena dedere venæ.

96.

ortice sandalia
Habebant à cruore,
& humeralia
Habebant à sudore,

Toto languentem corpore
Solis urebat æstus,
Anhelos fessum pectore
Cursus fregit molestus.

97.

Qui prius Idæ floribus
Mollis inambulabam,
Pastanis me odoribus
Succis que recreabam,
Calcabam pulvinaria
Nardo, calthaque fulta,
Phæacum & rosaria
Magistrâ Florâ, culta.

98.

Nunc seminudus currere
Per densa senticeta,
Et cespitando ruere
In dumos & saxeta,
Sus errans cogit debilem,
Et tot æromnis fractum,
Fortunâ miserabilem
In fabulam redactum.

99.

Olentes florum animæ
Et Chloridis rosæta,
Perennes sunt lacrimæ,
Pro moscho sunt fimeta,
Qui prius gemmis nitui,
Vestemque pictus auro,
Juglandis instar arui
Gangetico par Mauro.

M 4

100. Me

100.
 Meammet turpitudinem
 Et umbram improvisam
 Exhorruim imaginem
 In fontis vitro visam;
 Luror dedit suspiria,
 Et lacrimam padores,
 Scra nimis deliria
 Jam pœnitent dolores.

101.

In me armantur sidera,
 Irasque cælum librat.
 Hyms immittit frigora,
 Æstas calores vibrat,
 In duram stringor glaciem
 Furente Aquilone,
 Totam exiccor faciem
 Exustus à Leone.

102.

Nubes pregnant es imbribus
 Densis pluunt procellis,
 Plenæ tonant fulminibus,
 Et tempestatum bellis,
 Velut flammis ultricibus
 In noxium ituræ,
 Aut pluviis vindicibus
 Delicta eluturæ.

103.

Meæ pellis alumnuli,
 Thoracis inquilini,
 Fax multipes vermiculi
 Sanguipotæ echini,

Nocte, dièque vendicant
 Et exigunt tributum
 Me lancinant, me veniant
 Nullo momento tutum

104.

Hinc neque nox, nec cœles
 Immunis à dolore,
 Aut si brevis ulla quies
 Inducta est sopore,
 Sub quavis sternor arbore
 In cespitem projectus
 Toto extensus corpore
 Hoc cubital, hic lectus

105.

Hic stulta noctis fomina
 Illudunt dormienti,
 Persuadet Morpheus omnia
 Sopito & credenti,
 Nam prima me felicitas
 Ut suum colit herum,
 Sed vigili calamitas
 Votum condemnat ferum

106.

Omnes turbat imagines,
 Cervical dorum, flux,
 Dulcèsque lætitudines
 Concussa ventis læta
 Fractique fragor robora
 Et Boreæ furores,
 Et grunnientis pecoris
 Circum aures, clamores

107.

Oqualis hæc conditio!
Vitæ inquietudo!
Jam fera me contritio,
Et culpæ pœnitudo
Ad laniora stimulat,
Inadæquetque meliora,
Et lacrimas accumulat
In nostra fufas ora,

108.

Seris mœstus fufpiriis
Meam Catillo fortem
Deploro, & fastidius
Mille præopto mortem,
Mihimet gravis, lacrimas
Fundo nil profuturas,
Et animi mœstiffimas
Incaffum volvo curas!

109.

Sopitum me panda fia
Regalis recreabat,
Sed vigilem inedia,
Et fames cruciabat,
Inorcina greges prandia,
Cœnasque ligurire,
De pallida jejunia
Cogebant efurire.

110.

Rebam ventrem fufpurre
Latrantem fatiare,
Et inhiante guttore
Efuriem placare,

Sed furfur nemo, nec vilis
Quisquiliæ polentæ
Præbebat, miserabilis
Sortem dolens juventæ.

111.

Ergo: Sus, dixi fapius,
A lintre fatur abit?
Et ponè Paftor fobrius
Famelicûsque Itabit?
Stabit? videns ingluviem
Brutalem fatiari?
Et me pati efuriem?
A nemine cibari?

112.

Grex fatur intrat ftabulum,
Ventrem plenus quiefcit,
Paftor fufpirans pabulum
Inediâ fatifcit?
O Terra ferox, barbara!
Excors, inhospitalis!
Non his, vos reftor nemora,
Poft hac torquebor malis.

113.

Ibo (nam Patris memini
Abundè fervos efle,
Defieri que nemini
Paftum, fed fupereffe)
Ibo, & me mancipiis
Ignotum immifcebo.
Vernarum & eduliis
Relictis me replebo.

M 5

114.

114.

Quin tecta petam patria,
Larésque penetrabo,
Pedem iussensus, atria
Furtivus sobintrabo;
Ut, ut, Fortuna tulerit
(Fors misero favebit)
Tentabo: si repulerit,
Tentasse nil nocebit.

115.

Tandem sat fit Porcarium
Famere & servire,
Patris juvat panarium
Penúmque convenire,
Forfan si intellexerit
Mendicum venientem,
Parcet, aut me conspexerit
Flentem & pœnitentem.

116.

Ibo, & pronus corruam
Ad pedes Genitoris,
Et lacrimis hos abluam,
Et osculis doloris,
Fors Patris tangant viscera
Et molliant rigores,
Degenerisque vulnera
Novi claudent favores.

117.

Ibo, stat fixum surgere,
Stat fixum pœnitere,
Propudium exuere,
Et flere *MISERERE*,

Dicam levatis manibus
PATER IN TE PECCAVI
Infamis tot criminibus
Pentolabus erravi. †

118.

In vestra beneficia!
O sidera! deliqui!
Carnis sequens delitia,
Cum Deum dereliqui,
Indignus ut intuear
Et vos, & Patrem meum,
Cum ultionem merear
Et culpa damnet reum:

119.

Nolo me Pater filium,
Ut prius, dicas tuum,
Sed servum Mercenarium,
Et *CONVICTOREM SUUM*
Sit fas tuis servitiis
Postremum aggregari,
Et de mensæ repotiis
Indignum latuari.

120.

Sic ego: vos Soilia,
Lintres, Silva, valets,
Guttur, venter & ilia
Non amplius famete:
Juvat (ad Patrem propitium)
Majale reliquisse;
Si verbo pellar aspero:
Sat fit Patrem vidisse.

† Scurra.